

Olje- og energidepartementet

Postboks 8148 Dep.
0033 Oslo

Innspill til NVEs Kontrollstasjonsrapport del 2 datert oktober 2016.

Vi viser til departementets høringsbrev 16/3244 og til NVEs Kontrollstasjonsrapport del 2 – «Utvidelse av elsertifikatorordningen» som ble lagt fram den 13. oktober i år. I dette brevet presenteres Energi Norges kommentarer til denne rapporten. I tillegg kommenterer vi enkelte momenter fra den tilsvarende svenske rapporten som ble lagt frem 17. oktober. Ytterligere kommentarer til den svenske rapporten kommer innen fristen 25. november.

Energi Norge er en interesse- og arbeidsgiverorganisasjon for norsk fornybarnæring. Energi Norge representerer ca. 280 bedrifter som produserer, frakter og selger strøm og varme. Medlemsbedriftene står for 99 prosent av kraftproduksjonen og dekker 90 prosent av nettkundene i Norge. Fornybarnæringen jobber for bedre klima, sikker forsyning og grønn vekst.

Elsertifikatorordningen har stor betydning for våre medlemmer. Den innebærer en mulighet til å øke produksjonen av kraft fra fornybare kilder, samtidig som den påvirker balanse og priser i kraftmarkedet.

1. Sammendrag – det viktigste

1. Energi Norge støtter myndighetenes anbefalinger til hvordan en eventuell utvidelse av elsertifikatorordningen bør gjennomføres. Det innebærer et felles marked med fri handel over grensen der eventuell overoppfyllelse av nåværende mål bidrar til oppnåelse av ambisjonsøkingen.
2. Markedet er ikke tjent med usikkerhet det er derfor ønskelig med en rask avklaring.
3. Forslaget om at fremtidige tekniske kvotejusteringer skal kunne skje uten lovendringer bør implementeres i denne kontrollstasjonen.

2. Et hundre prosent fornybart energisystem på den skandinaviske halvøy

Den skandinaviske halvøy er et av de stedene i verden der det ligger best til rettet for at målet om et 100% fornybart energisystem kan realiseres raskt. Begge land har en solid base av regulerbar utbygd vannkraft med muligheter for ytterligere utvidelse av regulerbarhet og produksjon. I tillegg gir den store utbredelsen av biobasert kraftproduksjon knyttet til fjernvarme, særlig i Sverige, ytterligere konkurransedyktig kraftproduksjon og effektreserver.

Vi forventer likevel at vindkraften vil bidra med de største mengdene av ny fornybar kraftproduksjon i begge land. Begge land har førsteklasses naturgitte forutsetninger for vindkraft og kostnadene for vindkraft viser en sterkt synkende tendens. Vindkraften vil framover kunne levere mer enn nok ny energi inn i systemet til lavere kostnader enn ny eller levetidsforlenget kjernekraft, og med kostnader lavere enn kraftprisene vi hadde for få år siden.

Utfordringen vi står ovenfor på veien mot et 100% fornybart energisystem er således ikke mangel på støtteordninger. Vi ser derimot to hovedutfordringer:

- Bruk av fossil energi i sektorer utenfor elkraftsystemet må fases ut og erstattes av utslippsfrie energibærere som hydrogen og elektrisitet. Det trengs aktive tiltak for å få dette til.
- Lave kostnader på utslipp gjør at gjør at fossilbasert elektrisitetsproduksjon får styrket sin konkurransekraft. Støtteordninger til modne fornybarteknologier bidrar til å undergrave karbonmarkedet. Slik støtte bør derfor avvikles.

I det videre forholder vi oss imidlertid til at beslutningen om en svensk utvidelse av sertifikatmarkedet med 18 TWh er tatt og fokuserer på hva resultatet av kontrollstasjonen bør bli under denne forutsetningen.

3. Utformingen av utvidelsen av elsertifikatordningen og en avtale om dette

I den svenske energiöverenskommelsen av 10. juni i år binder fem partier som sammen har et solid flertall i Riksdagen, seg til å utvide og forlenge elsertifikatordningen med ytterligere 18 TWh frem mot 2030. Statens Energimyndigheten skriver i sin kontrollstasjonsrapport av 17. oktober i år at dette krever en ny avtale med Norge. Utvidelsen vil få stor betydning for norske aktører og Energi Norge ber derfor norske myndigheter benytte seg aktivt av den innflytelse som samtaler om en ny avtale gir.

Energi Norge støtter forslagene i Kontrollstasjonsrapport del 2 – «Utvidelse av elsertifikatordningen» og mener at utvidelsen av elsertifikatordningen med 18 TWh bør skje i samsvar med NVEs forslag. Vi ber OED legge til rette for at utvidelsen kan skje i henhold til disse forslagene. Siden Energi-myndigheten også støtter NVEs anbefalinger burde det ligge til rette for en rask og god prosess som ender i en utvidelsesavtale som tjener aktører i begge land vel

Ingen er tjent med unødig usikkerhet i markedet. En ny avtale og godkjenning av denne i begge lands parlament vil redusere usikkerheten betydelig. En tidligst mulig avklaring har en stor egenverdi.

4. Kommentarer til utvalgte enkeltpunkter i kontrollstasjonsrapporten fra NVE

Vi støtter NVEs anbefaling om at elsertifikater utstedt i Norge og Sverige må ha samme status og kunne omsettes på like vilkår slik at elsertifikater utstedt i Norge og Sverige kan benyttes for oppfylle elsertifikatplikten i begge land.

Vi er enige med NVE i at grunnprinsippene i ordningen bør videreføres. Det er viktig for ordningens kostnadseffektivitet at den er markedsbasert og teknologinøytral.

Vi mener som NVE at det er behov for en stoppmekanisme i Sverige, i første omgang i form av en tidsfrist for idriftsettelse av nye anlegg i 2030..

Vi støtter NVE i at Energimyndighetens forslag til utforming av kvotekurve bør utredes grundig. Vi tror Energimyndigheten overvurderer hvor effektivt kvotekurvens utforming styrer utbyggingstakten.

Vi støtter NVEs anbefaling om at Norge og Sverige må fortsette med regelmessige og samordnede kontrollstasjoner helt frem til 2035.

I likhet med NVE forventer vi at norsk utbygging innenfor sertifikatsystemet vil ligge under de 13,2 TWh som finansieres av norske forbrukere. Det bør således ikke være grunnlag for de bekymringer som har kommet til uttrykk i den svenske debatten, om at utvidelsen vil føre til at svenske forbrukere finansierer utbygging i Norge.

Vi støtter at utvidelsens betydning for kraftmarkedet bør utredes nærmere med et nordisk perspektiv. Se forøvrig vår kommentar til Energimyndighetens markedsanalyse i avsnitt 5 nedenfor.

Vi støtter NVE i at regelverket ikke må gi incentiver til repowering tidligere enn det som ellers vil være optimalt.

Vi viser også til NVEs første kontrollstasjonsrapport og våre innspill til denne datert 29. august. Derfra peker vi spesielt på forslaget om at fremtidige tekniske kvotejusteringer skal kunne skje uten lovendringer, som det er viktig å få implementert i denne kontrollstasjonen,

5. Kommentarer til utvalgte enkeltpunkter i kontrollstasjonsrapporten fra Energimyndigheten

Det er utlyst en egen høring Energimyndighetens andre kontrollstasjonsrapport. Vi har til hensikt å uttale oss også i denne høringen, men vi velger å kommentere enkelte punkter også i dette brevet.

Vi stiller oss svært positive til Energimyndighetens forslag om at en eventuell overoppfyllelse av det nåværende felles målet i sertifikatordning, skal bidra til oppnåelse av det nye målet på 18 TWh og være med å dekke denne etterspørselen. Dette er positivt for kraftbalansen at eventuell overoppfyllelse ikke kommer i tillegg til de 18 TWh. Det er også denne løsningen som mest presist oppfyller kompromisset i Energiöverenskommelsen.

Vi noterer oss at Energimyndigheten ønsker å utrede muligheten for å lage en volumbasert stoppordning og vi støtter at dette bør skje inn mot neste kontrollstasjon. Men vi mener samtidig det er viktig at man allerede nå innfører en stopp i 2030 slik også Energimyndigheten foreslår blant annet fordi det er usikkert om man vil finne en god ordning for en volumbasert stoppordning.

Vi støtter Energimyndighetens forslag til løsning på spørsmålet om ny sertifikattildeling ved repowering av anlegg. Det vil si at anlegg må være 20 år før ny tildeling kan finne sted, slik det er i Norge.

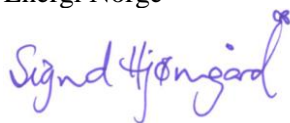
Vi anerkjenner den administrative utfordringen med å ha småskala solanlegg i elsertifikatorordningen, men vi finner det likevel svært problematisk dersom disse stenges ute fra sertifikatorordningen. Energimyndighetens forslag til strategi kan gi 7-14 TWh solkraft i Sverige innen 2040. Den delen av dette som måtte komme før 2030 bør være et bidrag til oppfyllelsen målene i sertifikatorordningen og ikke komme i tillegg. I motsatt fall blir både nordisk kraftbalanse og kompromisset i Energi-överenskommelsen utfordret.

Vi mener Energimyndighetens analyse som viser at effekten på kraftprisene er størst ved høye kraftpriser må bygge på en logisk brist. Etter det vi erfarer legges det i Energimyndighetens analyser til grunn at den økte ambisjonen fører til utbygging av 18 TWh mer enn det som ville vært tilfelle uten ambisjonsøkning, helt uavhengig av markedsbalanse og kraftpriser. Vi mener imidlertid at det er rimelig å anta at ved høye kraftpriser vil utbygging skje basert på kraftpris alene, uavhengig av sertifikatorordningen. Dersom ordningen ikke påvirker utbyggingen kan den heller ikke påvirke kraftprisene. Tilsvarende mener vi at den negative påvirkningen på kraftprisene i Norden vil kunne bli stor ved stort overskudd på kraft og fra før lave kraftpriser.

6. Avslutning - Samarbeid

Energi Norge organiserer de fleste aktørgrupper i sertifikatsystemet. Vi ønsker å være en ressurs for myndighetene i arbeidet med elsertifikatorordningen og å bidra til at ordninger fungerer etter hensikten. Vi står til disposisjon dersom det ønskes ytterligere utdypninger av våre forslag og kommentarer.

Vennlig hilsen
Energi Norge

Sigrid Hjørnegård
Direktør

Magne Fauli
Næringspolitisk rådgiver